

معنویت در مدیریت

دکتر حمید تابلی (دانشیار دانشگاه پیام نور)

استاد استادی (دانشجوی دکترین رشته مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان)

استاد هیأت علمی (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمین)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمین

۱۳۹۵

سرشناسه	: تابلې، حميد، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پديدآور	: معنويت در مديريت/ حميد تابلې، الهه احمديان، ابراهيم گيوکي.
مشخصات نشر	: اراک: دانشگاه آزاد اسلامي، واحد خمين: دانشگاه آزاد اسلامي، واحد کرمان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهري	: ۲۲۱ ص. مصور، جدول، نمودار (بخشي رنگي).
فروست:	: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامي اراک؛ ۳۰۵.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۹۰۹۴-۱
وضعيت فهرست نويي	: فييا
يادداشت	: کتاپنامه.
موضوع	: مديريت
موضوع	: Management
موضوع	: هوش معنوي
موضوع	: Spiritual intelligence
موضوع	: مديريت -- جنبه‌هاي مذهبي
موضوع	: Management -- Religious aspects
موضوع	: مديريت
موضوع	: Spirituality
شناسه افزوده	: گيوکي، ابراهيم، ۱۳۵۲ -
شناسه افزوده	: احمديان، الهه، ۱۳۶۰ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامي، واحد خمين
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامي، واحد کرمان
رده بندي کنگره	: ۳۷۷HD / ق ۱۳۹۵۲ ب۲
رده بندي ديويي	: ۶۵۸
شماره کتابشناسي ملي	: ۴۲۸۷۴۷۰

معنویت در مدیریت

تأليف: دکتر حميد تابلې، الهه احمديان، ابراهيم گيوکي

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامي واحد اراک

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۳۹۵

طراحي جلد: مرتضی توکلي

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۹۰۹۴-۱

قيمت: ۱۱,۳۰۰ تومان

نشانی: اراک - ميدان امام خميني (ره) - شهرک دانشگاه آزاد اسلامي اراک

دفتر انتشارات علمي - تلفکس: ۴۱۳۰۵۷۸

پیشگفتار

عصری را که ر آن زندگی می کنیم، عصر پیچیدگی و تغییر نامیده اند. سازمان ها در چنین عصری همواره در زوایای نظم و بی نظمی قرار دارند و دائم بین دو حالت تناقض نما، در رفت و آمدند. صاحب نظران و تئوری پردازان علم مدیریت، برای رویارویی با چنین وضعیت و شرایط، تئوری های مختلفی مانند: سازمان های یادگیرنده، سازمان های هولوگرافیک، سازمان های کارآفرین و تئوری آشوب را ارائه کرده اند. معنویت در سازمان نیز پدیده نوظهوری است که توجه بسیاری از صاحب نظران مدیریت و سازمان و همچنین مدیران را به سطوح مختلف به خود جلب کرده است. بر این اساس، بسیاری از آنان معنویت را به عنوان منبعی پایدار برای سازمان ها دانسته اند که می تواند به آن ها در زمان های پر تلاطم و آشوب زده یاری رساند و تناقض نمایی نظم و بی نظمی در سازمان را حل و فصل کند و بدون طرد هریک، آنان را به صورت مقتضی به کار ببندد، چرا که سازمان ها برای فعالیت مستمر در عرصه های مختلف، نیازمند رفت و آمد همیشگی بین دو حالت تغییر و ثبات هستند. قلمرو مدیریت و سازمان، چه به لحاظ نظری و چه به لحاظ عملی، به

تازگی تحت تأثیر نیروی قدرتمند قرار گرفته که اگر به درستی اداره و هدایت شود، به نظر می‌رسد ظرفیت لازم را برای منجر شدن به ژرف‌ترین تشریک مساعی، نه تنها در زمینه‌های حرفه‌ای، بلکه برای بروز انسانیت تمام‌عیار، دارا باشد. امروزه مدیران علاقه فزاینده‌ای به تلفیق معنویت و مدیریت دارند. این تلفیق، عمیق‌ترین ارزش‌هایی را که بر کارشان تأثیرگذار است به همراه دارد و نیز به همان میزان، نویددهنده‌ی موفقیت بیشتر آن‌ها خواهد بود. در حقیقت، مدیران به خاطر برخی علاقه‌های مشترک، خود را به معنویت ملزم کرده‌اند. به همین خاطر پارادایم جدید تحقیقات سازمان و مدیریت به سمت بررسی و تبیین ابعاد و شاخصه‌های معنویت سازمانی و عوامل مؤثر بر آن یا متأثر از آن حرکت کرده است. چستی حقیقت معنویت و اثرات آن بر همه زندگی و خوش‌بختی در دنیا و آخرت، امری است که اذهان بشر امروز را به شدت به خود مشغول داشته است. معنویت دینی در واقع، حالتی است که در پی ارتباط روحانی پیوسته با خالق و اطاعت از فرامین او در فرد ایجاد می‌شود، معنویت دینی راه‌گشای انسان در زندگی فردی و سبب ارتقای معنوی سازمان مربوطه و به تبع آن، جامعه و در نهایت عاید سعادت اخروی فرد و جامعه خواهد بود. مطالعه معنویت در محیط کار پدیده نوپویی است که می‌تواند نیروی قدرتمند مثبتی برای زندگی افراد باشد، زیرا کمک به افراد در جهت تلفیق و یکپارچه ساختن کار و زندگی معنوی‌شان، ممکن است تقریباً به صد هزار ساعت زندگی کاری افراد معنا و جهت ببخشد و کاری لذت‌بخش‌تر، متوازن‌تر و معنادارتر ایجاد و روح و روان آنان را پرورش دهد. افراد وقتی از محیط کاری فارغ شوند و به خانواده و جوامع خویش باز گردند، در حالی که قانع و تجدید قوا شده‌اند، به جای گریز از یکدیگر به یاری هم می‌پردازند و به دلیل این یکپارچگی و تلفیق، ممکن

است با افرادی اخلاقی‌تر و مولدتر، سودآوری بیشتری برای سازمان‌ها، انسانیت و برای اجتماع، فعالیت و برای محیط، مسئولیت به ارمغان آورد. اگر چنین شود این مهم‌ترین وظیفه‌ای است که جامعه ما در نخستین دهه‌های هزاره جدید با آن مواجه است.

مرور توضیحات مربوط به مباحث مهم معنویت و سازمان‌های معنوی و نیز معنویت محیط کار و هوش معنوی، در عصر حاضر این سؤال را در ذهن متبادر می‌نماید که چگونه می‌توان از فواید و تأثیرات مثبت و اثبات‌شده آن در سازمان‌های ایرانی بهره گرفت؟ مطالب گردآوری و نگارش شده در این کتاب به شرح ذیل است:

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل اول: سیرتکوین نظریات معنویت	۱
گفتار اول: تعاریف معنویت	۳
گفتار دوم: دین و معنویت	۱۲
گفتار سوم: رویکردهای معنویت	۲۲
گفتار چهارم: ارکان معنویت	۲۵
منابع و مأخذ فصل اول	۲۹
فصل دوم: معنویت در محیط کار	۳۳
گفتار اول: تعریف «معنویت در کار»	۳۶
گفتار دوم: ابعاد معنویت در کار	۴۳
گفتار سوم: تاثیر دین و معنویت در محیط کار	۵۱
گفتار چهارم: نقش معنویت در خدمت عمومی	۵۴
گفتار پنجم: تاثیر معنویت گرایی در مدیریت	۵۸
گفتار ششم: معنویت در سازمان	۵۹
منابع و مأخذ فصل دوم	۱۱۶

فصل سوم: هوش معنوی	۱۲۵
گفتار اول: تاریخچه "هوش"	۱۲۸
گفتار دوم: تاریخچه هوش معنوی	۱۳۲
گفتار سوم: مقایسه هوش معنوی با هوش های دیگر از دیدگاه های مختلف	۱۳۸
گفتار چهارم: مدل های هوش معنوی	۱۴۱
گفتار پنجم: تفاوت فرد دارای هوش معنوی با دیگران	۱۵۲
گفتار ششم: هوش معنوی در محیط کار	۱۵۶
گفتار هفتم: کاربرد عملی هوش معنوی در مدیریت	۱۶۴
گفتار هشتم: انالاف نظرها در رابطه با کاربرد هوش معنوی	۱۷۰
گفتار نهم: راه های رشد هوش معنوی	۱۷۲
منابع و مأخذ فصل سوم	۱۸۲
فصل چهارم: معنویت و رهبری	۱۸۷
گفتار اول: رهبری معنوی	۱۸۹
گفتار دوم: هوش عاطفی رهبران	۱۹۴
گفتار سوم: ارزش های معنوی	۱۹۷
گفتار چهارم: چارچوب های پرورش معنویت	۱۹۸
گفتار پنجم: توسعه معنوی کارکنان	۲۰۲
گفتار ششم: جنبه های معنویت	۲۰۵
گفتار هفتم: تعامل معنویت و رهبری	۲۱۲
گفتار هشتم: شاخص های معنویت برای کاربرد در شیوه رهبری	۲۱۳
گفتار نهم: نقش معنویت در موفقیت رهبری	۲۱۶
منابع و مأخذ فصل چهارم	۲۱۹